

Питання кандидатського іспиту з філософії

1. Світогляд як спосіб духовно-практичного осягнення світу. Історичні форми світогляду.
2. Філософія як теоретичне ядро світогляду. Філософія і наука.
3. Особливості філософського знання, його предмет і структура. (Основне питання філософії. Течії та напрямки в філософії.).
4. Передумови виникнення філософського та наукового знання.
5. Перші натурфілософські уявлення про буття та зародження природничого знання.
6. Виникнення математичного знання та його обґрунтування в античній філософії.
7. Антропологічний поворот в філософії та розробка соціально-політичних вчень .
8. Філософія Аристотеля та його внесок у розвиток наукового знання .
9. Особливості пізнавальної діяльності в Середньовіччі.
10. Від теоцентризму середніх віків до антропоцентризму Відродження: нове розуміння людини і природи в Західноєвропейській філософії епохи Відродження.
11. Вплив ідей Відродження на формування класичної наукової картини світу.
12. Соціальні теорії та гуманістичні ідеї мислителів епохи Відродження .
13. Наукова революція 16-18 століття і філософія Нового часу.
14. Протиставлення матерії і духу як двох субстанцій - центральна проблем Нового часу. Дуалізм, монізм, плюралізм.
15. Обґрунтування раціональної наукової методології в філософії Нового часу
16. Розвиток соціально-гуманітарного знання доби Просвітництва. Механістичний та метафізичний характер методології в гуманітарних та соціальних науках.
17. Наукова революція ХІХ століття: історизм як універсальний принцип наукового пізнання
18. Німецька класична філософія: становлення діалектичної методології (Кант, Фіхте, Шелінг, Гегель).
19. Історичні форми діалектики. Діалектика і метафізика як способи мислення і методи пізнання.
20. Матеріалістична діалектика як теорія розвитку і філософський метод наукового пізнання.
21. Матеріалістичне розуміння історії як методологія соціально-гуманітарного пізнання.
22. Наукова революція кінця ХІХ початку ХХ століття та її філософське осмислення.
23. Становлення некласичної філософії та науки (кінець ХІХ - ХХ ст.). Сміслові орієнтації некласичної філософії.
24. Ірраціоналістична установка філософії життя. Ідея надлюдини в філософії Ніцше.
25. Еволюційна епістемологія: концепція динаміки науки (К. Попер, Т. Кун, І. Лакатос, П. Фейєрабенд).
26. Екзистенціалізм: людина в загальній структурі буття. Сенс існування.
27. Філософія бунту: А. Камю «Бунтівна людина»
28. Філософські ідеї в класичному психоаналізі З. Фрейда.
29. Постмодернізм як комплекс філософських ідей «новітнього часу».

30. Основні етапи розвитку розуміння матерії в історії філософської думки і наукового пізнання

31. Матерія як філософська категорія на відміну від природничо-наукових поглядів на матерію.

32. Єдність матерії і руху. Рух як спосіб існування матерії.

33. Рух взагалі як спосіб існування матерії та поняття форми руху матерії.

Класифікація форм руху матерії.

34. Принцип взаємозв'язку форм матеріального руху та класифікації наук.

35. Особливість соціальної форми руху матерії. Критика редукціонізму.

36. Простір і час як універсальні форми буття матерії. Невіддільність простору і часу від руху.

37. Рух і саморух. Зв'язок понять «рух – саморух – розвиток».

38. Принципи, закони і категорії діалектики.

39. Пізнання і знання. Взаємодія суб'єкта і об'єкта пізнання в пізнавальній діяльності.

40. Особливості чуттєвої та інтелектуальної форм пізнання, їх взаємозв'язок.

41. Емпіричний і теоретичний рівні наукового пізнання: особливості, форми, методи.

42. Методологія наукового пізнання, її значення для розвитку науки. Класифікація наукових методів.

43. Емпіричні методи пізнання, їх розвиток і застосування в наукових дослідженнях.

44. Теоретичні методи наукового дослідження, особливості їх застосування в науках.

45. Поняття науки, особливості розвитку сучасної науки.

46. Основні форми існування науки та її соціальні функції.

47. Специфіка наукового знання. Критерії науковості знання.

48. Основні логічні форми наукового відображення дійсності: науковий факт, проблема, гіпотеза, ідея, закон, принцип, концепція, теорія.

49. Наукові революції – якісне перетворення основних та принципових параметрів науки.

50. Диференціація та інтеграція наук як закономірність їх історичного і теоретичного розвитку.

51. Наукова істина та її критерії. Основні коцепції істини.

52. Істина як процес: об'єктивність і конкретність, відностність і абсолютність в розвитку наукової істини.

53. Категорія «практика» в діалектико-матеріалістичній гносеології. Активність суб'єкту та проблема об'єктивності знання.

54. Практика в пізнанні: сутність, види, функції.

55. Людина як предмет філософської рефлексії

56. Природні, соціальні, духовні виміри людського буття.

57. Походження та сутність свідомості як філософська проблема.

58. Діяльнісна сутність людини як філософський принцип.

59. Природні передумови існування людини. Обмеженість розуміння людини як суто природної істоти. Соціальна сутність людини.

60. Специфіка соціального пізнання.

61. Суспільство як предмет філософського пізнання.

62. Матеріалістичне та ідеалістичне розуміння історії. Суспільне буття та суспільна свідомість.
63. Суспільне виробництво, як соціально-філософська категорія.
64. Спосіб матеріального виробництва як діалектична єдність продуктивних сил та виробничих відносин.
65. Техніка і технологія у розвитку суспільства. Сутність і природа науково-технічної революції.
66. Духовне життя суспільства.
67. Суспільна та індивідуальна свідомість.
68. Форми духовно-практичного освоєння світу: політична, правова, моральна, естетична, релігійна, філософська, наукова свідомість.
69. Суспільство як цілісна система відносин.
70. Соціальна структура суспільства.
71. Політична сфера життя суспільства.
72. Походження і сутність держави.
73. Проблема спрямованості історії, становлення ідей суспільного прогресу.
74. Рушійні сили і суб'єкти історичного прогресу.
75. Співвідношення стихійного і свідомого, необхідного і випадкового в суспільному розвитку.
76. Критерії історичного прогресу в соціальному пізнанні.
77. Культура як світ людського буття.
78. Людина як об'єкт і суб'єкт культури.
79. Культура і цивілізація. Історія як зміна цивілізацій. Багатоманітність культур і цивілізацій як форм історичного досвіду людства.
80. Захід. Схід. Україна у діалозі культур.
81. Глобальні проблеми сучасної цивілізації.

Питання по першоджерелам:

1. Вчення Платона про суспільство та державу. «Держава».
2. Аристотель «Нікомахова етика» кн.1.
3. Соціальні утопії доби Відродження. Т.Мор «Утопія».
4. Дж.Бруно «О бесконечности, Вселенной и мирах».
5. Френсис Бекон і практична орієнтація нової науки: обґрунтування експериментального природознавства. «Новий органон».
6. Рене Декарт: метод - інструмент побудови "нового світу" «Міркування про метод».
7. Б.Спіноза – вчення про єдину, неподільну субстанцію «Етика».
8. Ж.Ж.Руссо Про суспільну угоду, або Принципи політичного права.–
9. Кант І. Критика чистого розуму. Введение.
10. Гегель Г.В.Ф. Лекции по философии истории. Введение.
11. Фейербах Л. Необходимость реформы философии.
12. Ф.Енгельс про предмет та завдання філософії (від філософії як «науки наук» до філософії як наукового світогляду). «Діалектика природи».
13. Маркс К. Передмова «До критики політичної економії».
14. Енгельс Ф. «Походження сім'ї, приватної власності та держави».

15. Ленін В.І. «Матеріалізм і емпіріокритицизм».
16. Ильенков Э.В. «Откуда берется ум». «Учиться мыслить».
17. Методологія науки і гносеологічна концепція К. Поппера. «Логика и рост научного знания».
18. А. Пуанкаре про науку «Цінність науки», «Наука і гіпотеза»
19. Філософія абсурду А. Камю «Міф про Сизифа. Есе про абсурд».
20. Проблема свободи у філософії Ж.-П. Сартра «Екзистенціалізм це гуманізм».
21. Кун Т. «Структура наукових революцій».
22. Вернадський В.І. «Філософські думки натураліста».
23. Тофлер А. «Третя хвиля».
24. Фрейд З. «Я і Воно».
25. Фром Э. «Бегство от свободы».
26. Сковорода Г.С. «Дружеский разговор о душевном мире».....